

اعمال مشترک ماه شعبان

ماه پرفضیلت شعبان اعمال بسیاری دارد که در ادامه اعمال مشترکه این ماه بیان می‌شود:

۱ - مناجات شعبانیه، مناجات معروفی است و اهلش به خاطر آن با ماه شعبان مانوس شده و به همین جهت منتظر و مشتاق این ماه هستند. سزاوار است که این مناجات در تمام ماه خوانده شود.

۲ - از اعمال مهم در این ماه، روزه است. به اندازه‌ای که با حال انسان مناسب باشد. امام صادق (ع) فرمود: کسی که روز اول ماه را روزه بگیرد، حتماً وارد بهشت می‌شود و کسی که دو روز را روزه بگیرد، خداوند در هر شب و روزی (به چشم رحمت) به او می‌نگرد و در بهشت نیز به این نگاه ادامه می‌دهد؛ کسی که سه روز روزه بگیرد، با خداوند در عرش و بهشت او دیدار می‌کند.

همچنین روایت شده که در هر روز پنجشنبه ماه شعبان آسمان‌ها را زینت می‌کنند. پس ملائکه عرض می‌کنند خداوندا پیامرز روزه‌داران این روز را و دعای ایشان را مستجاب گردان و در روایت نبوی آمده است که هر که روز دوشنبه و پنجشنبه شعبان را روزه بگیرد حق تعالی ۲۰ حاجت از حوائج دنیا و بیست حاجت از حاجت‌های آخرت او را برآورد.

۳ - در هر روز از شعبان در هنگام ظهر و در شب نیمه آن صلوات هر روز شعبان که از امام سجاد علیه‌السلام روایت شده، خوانده شود که به شرح ذیل است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ شَجَرَةَ النَّبُوَّةِ وَ مَوْضِعَ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَ مَعْدِنَ الْعِلْمِ وَ أَهْلَ بَيْتِ الْوَحْيِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْفَلَكَ الْجَارِيَةِ فِي الْأَجْحِ الْغَامِرَةِ يَأْمَنُ مَنْ رَكِبَهَا وَ يَغْرُقُ مَنْ تَرَكَهَا الْمُتَقَدِّمُ لَهُمْ مَارِقٌ وَ الْمَتَأَخِّرُ عَنْهُمْ زَاهِقٌ وَ الْإِلَازِمُ لَهُمْ لَاحِقٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْكَهْفِ الْحَصِينِ وَ غِيَاثِ الْمُضْطَرِّ الْمُسْتَكِينِ وَ مَلْجَأِ الْهَارِبِينَ وَ عَصْمَةِ الْمُعْتَصِمِينَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَوةً كَثِيرَةً تَكُونُ لَهُمْ رِضًا وَ لِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ إِدَاءً وَ قِضَاءً بِحَوْلِ مِنْكَ وَ قُوَّةِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ الْأَخْيَارِ الَّذِينَ أَوْجِبَتْ حُقُوقُهُمْ وَ فَرَضَتْ طَاعَتَهُمْ وَ لَا يَتَّهَمُونَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْمُرْ قَلْبِي بِطَاعَتِكَ وَ لَا تُخْرِجْنِي بِمَعْصِيَتِكَ وَ ارْزُقْنِي مُوَاساةً مِنْ قَتْرَتِ عَلَيْهِ مِنْ رِزْقِكَ بِمَا وَسَعَتْ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَ نَشَرْتِ عَلَيَّ مِنْ عَذَابِكَ وَ أَحْيَيْتِنِي تَحْتَ ظِلِّكَ وَ هَذَا شَهْرُ نَبِيِّكَ سَيِّدِ رُسُلِكَ شَعْبَانَ الَّذِي حَقَّقْتَهُ مِنْكَ بِالرَّحْمَةِ وَ الرِّضْوَانِ الَّذِي كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ يَدْأَبُ فِي صِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ فِي لِيَالِيهِ وَ أَيَّامِهِ بَخُوعًا لَكَ فِي إِكْرَامِهِ وَ إِعْظَامِهِ إِلَى مَحَلِّ حِمَامِهِ.

اللَّهُمَّ فَاعِنَا عَلَى الْأَسْتِنَانِ بِسُنَّتِهِ فِيهِ وَ نَيْلِ الشَّفَاعَةِ لَدَيْهِ اللَّهُمَّ وَاجْعَلْهُ لِي شَفِيعًا مُشَقَّعًا وَ طَرِيقًا إِلَيْكَ مَهِيغًا وَاجْعَلْنِي لَهُ مُتَّبِعًا حَتَّى أَلْقَاكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَنِّي رَاضِيًا وَ عَن دُنُوبِي غَاضِيًا قَدْ أَوْجِبْتَ لِي مِنْكَ الرَّحْمَةَ وَ الرِّضْوَانَ وَ أَنْزَلْتَنِي دَارَ الْقَرَارِ وَ مَحَلَّ الْأَخْيَارِ

۴ - هر روز هفتاد مرتبه ذکر «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» گفته شود و همچنین در این ماه صلوات بسیار فرستاده شود.

۵ - از اعمال مهم این ماه، عمل کردن به روایت امیرالمؤمنین (ع) است که فرمودند: در هر پنجشنبه از ماه شعبان، آسمان‌ها زینت شده و آنگاه فرشتگان عرض می‌کنند: خدای ما! روزه‌داران شعبان را ببخش و پیامرز و دعایشان را اجابت فرما!

بنابراین کسی که دو رکعت نماز بهجا آورد که در هر رکعت سوره فاتحه را یکبار و توحید را صدبار بخواند و بعد از سلام دادن، صدبار نیز صلوات بفرستد، خداوند تمام خواسته‌های دینی و دنیایی او را برآورده می‌فرماید و کسی که یک روز از آن را روزه بگیرد، خداوند بدن او را بر آتش حرام می‌کند.

۶- هر روز هفتاد مرتبه ذکر «اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» گفته شود؛ و در بعضی روایات «الْحَيُّ الْقَيُّومُ» پیش از «الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ» است و عمل به هر دو خوب است و از روایات استفاده می‌شود که بهترین دعاها و ذکرها در این ماه استغفار است و هر کس هر روز در این ماه هفتاد مرتبه استغفار کند مثل آن است که هفتاد هزار مرتبه در ماه‌های دیگر استغفار کند.

۷- صدقه دادن در این ماه اگرچه به اندازه نصف دانه خرمایی باشد، خوب است و خداوند بدن صدقه دهنده را بر آتش جهنم حرام می‌کند.

از حضرت صادق (ع) نقل شده است که آن حضرت در باب فضیلت روزه رجب فرمود چرا غافلید از روزه شعبان؟ راوی عرض کرد یابن رسول الله چه ثوابی دارد کسی که یک روز از شعبان را روزه بگیرد؟ حضرت فرمود به خدا قسم بهشت ثواب اوست.

عرض کرد یابن رسول الله بهترین اعمال در این ماه چیست؟ فرمود: صدقه دادن و استغفار. هر کس در ماه شعبان صدقه دهد، خداوند آن صدقه را رشد دهد همچنان که یکی از شما شتر تازه متولد شده‌ای را تربیت می‌کند تا آن که در روز قیامت به صدقه دهنده برسد در حالتی که به اندازه کوه اُحد شده باشد.

۸- در کل این ماه هزار بار ذکر «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ» را که ثواب بسیار دارد، گفته شود.